

СЛОВНИК
ЗАГУБЛЕНИХ
СЛІВ

СЛОВНИК
ЗАГУБЛЕНИХ
СЛІВ

ПІП ВІЛЬЯМС

З англійської переклала *Тетяна Савчинська*

Львів
Видавництво Старого Лева
2025

УДК 821.111(94)-31
В 46

© 2020 by Pip Williams.

Originally published by Affirm Press (Australia).

This edition arranged with DeFiore and Company Literary Management, Inc.
through ANA Baltic, Ltd.

This project has been assisted by the Australian
Government through Creative Australia, its arts
funding and advisory body.

Піп Вільямс

В 46 Словник загублених слів [Текст] : роман / Піп Вільямс; переклад
з англ. Тетяни Савчинської. — Львів : Видавництво Старого Лева,
2025. — 624 с.

ISBN 978-966-448-219-3

Есме народилася у світі слів. Сирота з невтомною жагою до знань, вона зростає в так званому Скрипторії — місці, де її батько разом із командою відданих лексикографів укладає перший в історії Оксфордський словник англійської мови. Її дитячий простір — під сортувальним столом, де вона непомітна, тиха, майже невидима. Одного дня з нього падає аркуш з написаним словом *bondmaid*, невілльниця. Есме підбирає його й ховає в стару дерев'яну валізку, що належить її подрузі Лізі — служниці у великому домі. Відтоді вона починає збирати й інші слова — ті, що були загублені, відкинуті або проігноровані. Слова, яким не знайшлося місця в словнику чоловіків. Саме вони допомагають їй глибше зрозуміти світ навколо.

З роками Есме усвідомлює: не всі слова мають однакову вагу. Досвід жінок — часто непочутий, а мова, що його описує, — легко стирається з пам'яті. Тож, присвятивши своє життя роботі над Оксфордським словником, Есме потай створює інший — Словник загублених слів.

УДК 821.111(94)-31

© Піп Вільямс, текст, 2020

© Тетяна Савчинська, переклад, 2025

© Мікаела Алькаїно, обкладинка, 2025

© Видавництво Старого Лева,
українське видання, 2025

ISBN 978-966-448-219-3 (укр.)

ISBN 9780593160190 (англ.)

Усі права застережено

Присвячується мамі й татові

Пролог | Лютий 1886

НАЙПЕРШИМ ЗАГУБИЛОСЯ ІНШЕ СЛОВО. Воно прийшло у Скрипторій в уживаному конверті, на якому попередню адресу закреслили, а натомість написали: «Докторові Мюррею, Саннісайд, Оксфорд».

Відкривати листи було татовою роботою, а моєю — лиш сидіти в нього на колінах, немов королева на троні, й допомагати діставати слова з паперових обгорток. Тато мені казав, у який стосик класти слово, а іноді зупинявся, клав свою руку на мою і проводив моїм пальцем по літерах, нашіптуючи їх мені на вухо. Потім промовляв ціле слово, а я повторювала за ним, і тоді він пояснював, що воно означає.

Це слово було написане на клаптику брунатного паперу, абияк відірваного таким чином, щоб відповідати бажаним замірам доктора Мюррея. Тато завмер, і я приготувалася вивчити нове слово. Але він не поклав своєї руки на мою, і, коли я озирнулася, щоб його поквалити, вираз його обличчя мене зупинив; хоч ми й сиділи зовсім поруч, він, здавалося, був десь дуже далеко.

Я знову подивилася на слово, силкуючись збагнути бодай щось. Уже самотужки, без татової руки, обвела пальцем кожну літеру.

— Що тут написано? — запитала я.

— Лілія, — відповів тато.

— Як мама?

— Так, як мама.

— Тобто мама теж буде в Словнику?

— У певному сенсі так.

— А ми всі будемо в Словнику?

— Ні.

— Чому?

Я відчувала, як здіймаюсь і падаю в такт татового дихання.

— Щоб потрапити в Словник, ім'я повинне щось означати.

Я знову подивилася на слово.

— А мама була як квітка? — запитала я.

Тато кивнув:

— Так, як найкрасивіша квітка.

Він узяв у руки слово і прочитав речення, написане під ним. Відтак перевернув клаптик паперу на інший бік, шукаючи ще щось.

— Текст неповний, — сказав тато. І перечитав написане знову, бігаючи поглядом по словах, немовби шукаючи те, чого бракувало. А потім поклав слово на найменший стосик.

Тато відсунув крісло від сортувального столу. Я опустилася на ноги і приготувалася брати перший стос

папірців. Це ще одне завдання, з яким я допомагала, і мені дуже подобалося дивитись, як кожне слово знаходить місце у котрійсь із комірок. Тато взяв до рук найменший стосик, і я спробувала здогадатись, у яку комірку треба буде покласти маму. «Не задалеко і не заблизько», — проспівала сама до себе. Та замість того, щоб віддати слово мені, тато ступив три довгі кроки до каміна і кинув його в полум'я.

Усього там було три папірці. Коли вони випурхнули з татових пальців, кожен закружляв у своєму танку, піддавшись потоку гарячого повітря. Я побачила, що слово «лілія» почало скручуватися, ще не долетівши до полум'я.

Я мимоволі закричала і кинулася до каміна. Й одразу ж почула, як тато кличе мене до себе. Один папірець досі витанцьовував у повітрі.

Я простягнула руку, щоб урятувати його, хоч брунатний папір уже обвуглився, а літери, написані на ньому, перетворилися на тіні. Думала, що зумію втримати його, немов торішній дубовий листочок, вибляклий і крихкий, але, коли торкнулася пальцями слова, воно розсипалося.

Я, мабуть, застигла б у цій миті назавжди, якби тато не відсмикнув мене з такою силою, аж мені перехопило дух. Він вибіг зі мною зі Скрипторію й запхнув мою руку в сніг. Татове обличчя пополотніло, тож я сказала, що мені анітрохи не боляче, але коли розтиснула долоню, то побачила обвуглені залишки слів на обпеченій шкірі.

■ ■ ■ ■ ■

Деякі слова важливіші за інші — я засвоїла це, виростаючи у Скрипторії. Утім, мені знадобилося чимало часу, щоб збагнути чому.